

Referat af møde i Arbejdsgruppen ved Sølsted Mose mandag den 17. september 2012

Til stede: Niels Christian, Hans, Jens, John, Jan, Peter KH, Karen og Martin (MI)

Afbud: Jens og Christian

I øvrigt manglede: Robert, Peter N.

Det var alt i alt et rigtig godt og konstruktivt møde med fin stemning og gode diskussioner. Arbejdsgruppen fungerer fint. Og en stor tak til Karen og Peter for både husly, kaffe og hjemmebag.

Vi fulgte dagsordenen i en vis udstrækning. Med **fede typer** angives, hvem der er tovholder på opgaverne.

1/ Siden sidst & gennemførte arbejdsopgaver siden marts

Handling	Udført	Ikke udført	Gentages
Nederste hegnstråd hæves	x		
Slåning under hegn	x		X
Forhøjning på udsigtsplatforme		X	
Hugning af genvækst med skovøkse		X	
Lyngarealet slås/afbrændes	x (slået)		
Brombær ved orkideer slås	x		
Nyt vandhul på den østlige eng	x		
Græsslåning på stien	x		x

Uddybning af ovenstående:

- **Hegning:** Hegnsgruppen fungerer fint. Det ser ud til, at det fungerer fint at hæve hegnet, så kreaturerne lettere kan græsse under hegnstråden. Folden nord for den østlige udsigtsplatform trænger til ekstra græsning. Generelt vil det være ønskeligt, hvis kreaturerne kan græsse alle arealerne en gang til her i efteråret. **Karen** kontakter Peter Nielsen med forespørgsel herom.
- **P-pladsen:** Græsset slås efter behov (**Peter KH**). Der har været problemer med for rigelige affaldsmængder. Der efterlyses 2 sækkestativer (**Niels Christian**) til afløsning af nuværende skraldespand.
- **Græsslåning på stien:** Det fungerer fint med græsslåningen på hele stiforløbet (**Christian J.**)
- **Buskrydning:** Buskrydningen under hegnslinier (og enkelte andre steder) har fungeret fint. Arbejdsgruppen har én buskrydder. I stedet for at købe en ekstra tilbyder Jan, Jens og Peter KH, at deres private buskryddere kan anvendes mod, at FVF betaler tråd, evt. klinger og brændstof. Dette vil gøre rydningen meget mere fleksibel, så tilbuddet modtages med tak. Der indkøbes et par lyngleer samt et par beskæringssave til supplement ved rydningen. Buskrydning med maskine langs hegnslinjer kan foretages efter den 15. juni.

Desuden blev buskrydningen fordelt således (se kort):

Østdelen: **John og Jan**

Midterdel og græsningeng: **Niels Christian og Jens**

Vestdelen: **Peter KH**

Bekæmpelse af Glansbladet Hæg og Kæmpepileurt: **Hans**

- Foldere/folderkasser: Der er et stigende antal besøgende. **Jens Lyhne** sørger for løbende opfyldning i folderkasserne.

I øvrigt

MI har været guide for DN's naturfaglige udvalg på en tur i mosen i starten af september. Der var fra DN-folkene stor ros til indsatsen fra den frivillige arbejdsgruppe. Der var også nogle anbefalinger:

- Man bør bruge sand – og ikke flis – til udbedring af huller i stisystemet.
- Der kan etableres meget ekstensiv græsning på arealer med mosgøgeurt efter den 1. september (evt. den 15. august). Resultaterne bør følges nøje.
- De brombærarter, der forekommer i mosen, er ikke særligt dominerende (glædeligt).

Niels Christian påpegede et muligt problem ved oprensning af grøfter, idet der evt. anvendes en ny metode, hvor der bruges en snegl, der "snegler" grøde og bundmateriale op langs grøftens sider. Dette kan være til stor skade for evt. fisk og deres yngel (Dyndsmerling).

Desuden aftaltes, at listen over arbejdsgruppens medlemmer revideres og rundsendes på ny (**sekretariatet**).

2/ Orientering om LIFE-projekt

MI fortalte, at projektet kører efter planen. Pt. arbejdes med jordfordeling. Der er ønske om, at omdriftsarealerne på mosens nordside indgår i projektområdet eller alternativt, at der laves langvarige aftaler om ekstensivering af arealerne, så de kommer til at ligge i permanent græs. Udviklingen følges med spænding.

Karen og Niels Christian deltager i LIFE-projektets følgegruppe.

3/ Overvågning 2012

Meget glædeligt at forekomsten af *Dyndsmerling* – adskillige individer – er blevet dokumenteret.

Martin laver en status på årets ynglefugle, som rundsendes til kommentering. Sæsonen ser OK ud, men der kunne godt være flere vandfugle.

4/ Kommende arbejdsopgaver og arbejdsdage (se også bemærkninger tidligere)

- Hegnslinje: Den nuværende hegnslinje vedligeholdes. Der etableres efter aftale med Peter N (forpagter) hegn omkring den lille bestand af mos-gøgeurt på arealet tæt ved p-pladsen. Dette udføres af **hegngruppen** (som består af alle). **Karen** indkalder til en hegnsarbejdsdag en hverdag i april 2013.
- Slåning langs hegnslinje: Dette er aftalt. Slåningen er fordelt på 3 hold – se tidligere i referatet.
- P-plads: Slåning af græs på p-plads efter behov (**Peter KH**). Tømning af skraldespand efter behov (**alle**).

- Lyngareal mod nord: Den bedste pleje undersøges (græsning, slåning, afbrænding...?) (**Martin**).
- Slåning af genvækst: Der indkaldes til en arbejdsdag med slåning af genvækst på tidligere ryddede arealer. **Karen** melder dato (primo juli 2013) ud.
- Forhøjning på udsigtsplatforme: Der findes skitsetegning hos Hans. **Martin** undersøger om der er købt træ til forhøjningerne. **Jan** tager initiativ til at udføre arbejdet, og melder en dato ud – antagelig sidst i oktober (måske 25. okt. kl. 9.00). John m.fl. vil gerne hjælpe.

Ny planche om tørvegravning

En lille gruppe (**Peter KH**, Niels Christian og Martin) arbejder videre med planen om etablering af ny planche om tørvegravning i mosen. Her vil Hans Holt (Sølsted-borger og tidligere kommunaldirektør) og Elkjær Larsen (lokalhistorisk interesseret) blive inddraget. Gruppen styrer produktion af planchen efter vejledning fra sekretariatet (Allan G. Nielsen) og sørger for lokal fundraising (ca. 40.000 kr.?) til produktionen. LAG-midler, lokale firmaer m.fl. ansøges. Vedrørende selve produktionen, så laves teksten lokalt af Hans Holt (primært) og med kontakt til Lokalhistorisk Arkiv og bidrag fra Allan. Tegninger udføres af Carl Christian Tofte (som kontaktes via Martin og Allan).

Andre ideer: QR-koder, Videoklip.

Layout udføres af Helle Hjorth? (kontakt via Martin) og selve produktionen kunne udføres af samme firma som FVF ellers bruger.

Det er vigtigt, at det er den lokale arbejdsgruppe, der står for projektet, som udføres i løbet af vinteren.

Komsammen

Der var tilslutning til, at der senere på året laves en hygge-komsammen for arbejdsgruppen sammen med fæller. **Karen og Niels Christian** melder en mulig dato ud.

Næste møde i arbejdsgruppen holdes i marts 2013.

Med venlig hilsen og stor tak for både indsats og et godt møde!

Martin Iversen (referent)